

III

(Tiesību akti, kas pieņemti, piemērojot Līgumu par Eiropas Savienību)

TIESĪBU AKTI, KAS PIEŅEMTI, PIEMĒROJOT LES VI SADAĻU

PADOMES PAMATLĒMUMS 2008/675/TI

(2008. gada 24. jūlijs)

par Eiropas Savienības dalībvalstīs pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā jaunā kriminālprocesā

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību un jo īpaši tā 31. pantu un 34. panta 2. punkta b) apakšpunktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

tā kā:

(1) Eiropas Savienība ir sev izvirzījusi mērķi saglabāt un attīstīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu. Saistībā ar šo mērķi jābūt iespējai informāciju par dalībvalstīs pieņemtiem spriedumiem ņemt vērā ārpus dalībvalsts, kurā spriedums pieņemts, gan nolūkā novērst jaunus nodarījumus, gan jaunus kriminālprocesus.

(2) Padome 2000. gada 29. novembrī saskaņā ar Eiropas Padomes Tamperes sanāksmes secinājumiem pieņēma Pasākumu programmu, lai īstenotu principu par nolēmumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās ⁽²⁾, kas paredz "pieņemt vienu vai vairākus instrumentus, ar ko izveido principu, ka dalībvalsts tiesai jāspēj ņemt vērā citās dalībvalstīs pieņemtos galīgos spriedumus krimināllietās, lai tādējādi izvērtētu likumpārkāpēja iepriekšējo sodāmību un noteiktu, vai viņš izdarījis atkārtotu pārkāpumu, un lai noteiktu piemērojamo soda veidu un tā izpildes nosacījumus".

(3) Šā pamatlēmuma mērķis ir noteikt obligātu minimālo pienākumu dalībvalstīm ņemt vērā citās dalībvalstīs pieņemtos spriedumus. Tādējādi šis pamatlēmums nedrīkstētu liegt dalībvalstīm – saskaņā ar saviem tiesību aktiem un ja tām ir pieejama informācija – ņemt vērā, piemēram, tādu administratīvo iestāžu galīgos lēmumus, kuru lēmumus var pārsūdzēt krimināltiesās, ja ar šiem lēmumiem konstatē vainu noziedzīgā nodarījumā vai darbībā, kas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ir sodāma kā likumpārkāpums.

(4) Dažas dalībvalstis paredz tiesiskās sekas citā dalībvalstī pieņemtiem spriedumiem, bet citas ņem vērā vienīgi savas valsts tiesu pieņemtos spriedumus.

(5) Būtu jāapstiprina princips, saskaņā ar kuru citā dalībvalstī pasludinātam spriedumam dalībvalstīs būtu jāparedz sekas, kas ir līdzvērtīgas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem tās tiesu pieņemtā spriedumam, neatkarīgi no tā, vai šīs sekas attiecīgās valsts tiesību aktos tiek uzskatītas par faktiskām, vai arī par procesuālām, vai materiālām. Taču ar šo pamatlēmumu netiecas saskaņot sekas, kādas dažādu valstu tiesību sistēmas paredz attiecībā uz iepriekšēju spriedumu esamību, un pienākums ņemt vērā citās dalībvalstīs iepriekš pieņemtos spriedumus pastāv vienīgi tiktāl, ciktāl iepriekšēju spriedumu esamību ņem vērā saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem.

(6) Pretstatā citiem instrumentiem šā pamatlēmuma mērķis nav kādas dalībvalsts tiesu nolēmumu izpilde citās dalībvalstīs, bet tas drīzāk tiecas uz to, lai dalībvalstī iepriekš pieņemtā spriedumam varētu būt sekas jaunā kriminālprocesā kādā citā dalībvalstī tiktāl, ciktāl šādas sekas ir iepriekšējiem spriedumiem, kas pieņemti saskaņā ar šīs citas dalībvalsts tiesību aktiem.

⁽¹⁾ 2006. gada 27. septembra Atzinums (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts).

⁽²⁾ OV C 12, 15.1.2001., 10. lpp.

Tādēļ šajā pamatlēmumā nav iekļauts pienākums ņemt vērā šādus iepriekšējus spriedumus, piemēram, ja ar piemērojamajiem instrumentiem iegūtā informācija nav pietiekama, ja attiecīgajā valstī nebūtu bijis iespējams pieņemt attiecīgu spriedumu par nodarījumu, par kuru ir pieņemts iepriekšējais spriedums, vai ja iepriekš piemērotais sods nepastāv attiecīgās valsts tiesību sistēmā.

- (7) Citā dalībvalstī pieņemta sprieduma sekām vajadzētu būt līdzvērtīgām sekām, kādas ir lēmumam, kas attiecīgajā valstī pieņemts kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanas stadijā, tiesas procesa gaitā un sprieduma izpildes stadijā.
- (8) Ja kriminālprocesa gaitā dalībvalstī ir pieejama informācija par iepriekšēju citā dalībvalstī pieņemtu spriedumu, pēc iespējas būtu jānovērš tas, ka pret attiecīgo personu izturas mazāk labvēlīgi nekā tad, ja iepriekšējais spriedums būtu bijis pieņemts attiecīgajā dalībvalstī.
- (9) Atbilstīgi 8. apsvērumam 3. panta 5. punkts būtu jāinterpretē, *inter alia*, tā, ka gadījumā, ja valsts tiesa jaunā kriminālprocesā, ņemot vērā citā dalībvalstī iepriekš pieņemtu spriedumu, uzskata, ka noteikta līmeņa soda piemērošana saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem būtu nesamērīgi barga pret pārkāpēju, ievērojot konkrētos apstākļus, un ja sodīšanas mērķi var sasniegt ar mazāk smagu sodu, tad attiecīgā valsts tiesa var atbilstīgi samazināt sprieduma līmeni, ja šāda rīcība būtu bijusi iespējama lietās, kas pilnībā ir attiecīgās valsts lietas.

- (10) Šim pamatlēmumam jāaizstāj 1970. gada 28. maija Eiropas Konvencijas par krimināllietās pieņemtu spriedumu starptautisku spēkā esamību 56. pants, kas paredz krimināllietās pieņemtu spriedumu ņemšanu vērā attiecībās starp dalībvalstīm, kas ir minētās konvencijas Līgumslēdzējas puses.
- (11) Šajā pamatlēmumā ievērots subsidiaritātes princips, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 5. pantā, ciktāl tā mērķis ir tuvināt dalībvalstu normatīvos aktus, ko nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un kas prasa saskaņotu rīcību Eiropas Savienības līmenī. Saskaņā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 5. pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā pamatlēmumā paredz

vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

- (12) Šajā pamatlēmumā ir ievērotas pamattiesības un respektēti principi, kas atzīti Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā un atspoguļoti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.
- (13) Šajā pamatlēmumā ievēro dažādus risinājumus un procedūras valstu līmenī, kas ir vajadzīgas, lai ņemtu vērā citā dalībvalstī iepriekš pieņemtu spriedumu. Tas, ka ir izslēgta iespēja pārskatīt iepriekš pieņemtu spriedumu, nedrīkstētu liegt dalībvalstij vajadzības gadījumā pieņemt lēmumu, lai šādam iepriekšējam spriedumam paredzētu līdzvērtīgas tiesiskās sekas. Tomēr ar šāda lēmuma pieņemšanu saistītās procedūras, ņemot vērā nepieciešamo laiku un procedūras vai formalitātes, nedrīkstētu padarīt neiespējamu līdzvērtīgu seku paredzēšanu citā dalībvalstī iepriekš pieņemtam spriedumam.
- (14) Lejaukšanās spriedumā vai tā izpildē ir, *inter alia*, situācijas, kad saskaņā ar otrās dalībvalsts tiesību aktiem iepriekšējā spriedumā noteikto sodu ieskaista vai ietver citā sodā, kuru pēc tam efektīvi jāizpilda, ciktāl pirmais spriedums vēl nav izpildīts vai tā izpilde nav nodota citai dalībvalstij,

IR PIEŅĒMUSI ŠO PAMATLĒMUMU.

1. pants

Priekšmets

1. Šā pamatlēmuma mērķis ir paredzēt nosacījumus, atbilstīgi kuriem dalībvalsts kriminālprocesā pret personu ņem vērā spriedumus, kas attiecībā uz šo pašu personu par citiem faktiem iepriekš pieņemti citās dalībvalstīs.

2. Šis pamatlēmums negroza pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie noteikti Līguma 6. pantā.

2. pants

Definīcijas

Šajā pamatlēmumā "spriedums" ir jebkurš galīgs krimināltiesas nolēmums, ar ko konstatē vainu noziedzīgā nodarījumā.

3. pants

Citā dalībvalstī pieņemta sprieduma ņemšana vērā jaunā kriminālprocesā

1. Katra dalībvalsts nodrošina to, ka kriminālprocesā pret personu saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ņem vērā spriedumus, kas attiecībā uz to pašu personu par citiem faktiem iepriekš pieņemti citās dalībvalstīs un par ko informācija ir saņemta saskaņā ar piemērojamiem instrumentiem par savstarpēju tiesisko palīdzību vai informācijas apmaiņu no sodāmības reģistra, tiktāl, ciktāl ņem vērā iepriekšējus pašu valstī pieņemtus spriedumus, un to, ka tiem paredz tiesiskās sekas, kas ir līdzvērtīgas iepriekšējo savas valsts spriedumu sekām.

2. Šā panta 1. punktu piemēro pirmstiesas izmeklēšanas posmā, pašā lietas izskatīšanas posmā un sprieduma izpildes laikā, jo īpaši attiecībā uz piemērojamiem procesuālajiem noteikumiem, tostarp tiem, kas attiecas uz iepriekšēju apcietinājumu, nodarījuma kvalifikāciju, soda veidu un līmeni, kā arī noteikumiem, kas reglamentē nolēmuma izpildi.

3. Tam, ka ņem vērā citās dalībvalstīs iepriekš pieņemtus spriedumus, kā noteikts 1. punktā, nav tādas sekas, ka jaunā procesa dalībvalsts iejaucas iepriekš pieņemtos spriedumos vai jebkādos lēmumos saistībā ar to izpildi, vai arī atceļ vai pārskata tos.

4. Atbilstīgi 3. punktam 1. punktu nepiemēro gadījumos, kad – ja iepriekšējais spriedums būtu tās dalībvalsts spriedums, kurā notiek jaunais process – ņemot vērā iepriekšējo spriedumu, saskaņā ar šīs dalībvalsts tiesību aktiem notiktu iejaukšanās iepriekš pieņemtajā spriedumā vai jebkādos lēmumos saistībā ar tā izpildi, vai arī tā atcelšana vai pārskatīšana.

5. Ja nodarījums, par kuru notiek jaunais kriminālprocess, ir izdarīts pirms iepriekšējā sprieduma pieņemšanas vai pilnīgas izpildes, 1. un 2. punkts nerada dalībvalstīm pienākumu piemērot tos savus noteikumus par spriedumu pieņemšanu, kuru piemērošana ārvalstu spriedumiem ierobežotu tiesnesi, viņam pieņemot spriedumu jaunajā kriminālprocesā.

Tomēr dalībvalstis nodrošina, ka šādos gadījumos to tiesas var kā citādi ņemt vērā iepriekšējus spriedumus, kas pieņemti citās dalībvalstīs.

4. pants

Saistība ar citiem juridiskiem instrumentiem

Šis pamatlēmums aizstāj 56. pantu 1970. gada 28. maija Hāgas Konvencijā par krimināllietās pieņemtu spriedumu starptautisku spēkā esamību attiecībā starp dalībvalstīm, kas ir minētās konvencijas Līgumslēdzējas puses, neskarot minētā panta piemērošanu attiecībā starp dalībvalstīm un trešām valstīm.

5. pants

Pamatlēmuma īstenošana

1. Dalībvalstis veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai līdz 2010. gada 15. augustam izpildītu šā pamatlēmuma prasības.

2. Dalībvalstis dara zināmu Padomes Ģenerālsēkretariātam un Komisijai to noteikumu tekstu, ar kuriem tās savos tiesību aktos transponē pienākumus, kas tām uzlikti ar šo pamatlēmumu.

3. Pamatojoties uz minēto informāciju, Komisija līdz 2011. gada 15. augustam iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šā pamatlēmuma piemērošanu, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību aktu priekšlikumus.

6. pants

Stāšanās spēkā

Šis pamatlēmums stājas spēkā dienā, kad to publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Briselē, 2008. gada 24. jūlijā

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
B. HORTEFEUX